

החלטת סגן הממונה על המשמעת – פסק דין

1. הנקבלת הינה תלמידת שנה ג' במשפטים. הקובלנה שהוגשה נגדה מתייחסת להתנהגותה בבחינה המסכמת בקורס "משבר האקלים וקיימות – מבט רב תחומי" שהתקיימה ב-9.2.22. קורס זה הוצע במסגרת כלל-אוניברסיטאית כחלק מהתכנית "כלים שלובים". לפי הנטען בכתב הקובלנה, הנקבלת שיגרה מסרון ווטסאפ (ווטס') במהלך המבחן, ותוך זמן קצר מחקה אותו. לפיכך נחשדה הנקבלת בעבירה של הונאה לפי ס' 29(3) ועבירה של הפרת הוראות בבחינה לפי ס' 29(4) לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ח).
2. כרקע לקובלנה יצוין כי הן הקורס והן הבחינה נערכו במתכונת אינטרנטית. טרם הבחינה, נשלחה הודעת דוא"ל למשתתפים ובה נכתב כדלקמן: "המבחן הוא עם חומר פתוח ועם אינטרנט פתוח. מותר לכם להיעזר בהרצאות הקורס, הסיכומים, המאמרים, ויקיפדיה, גוגל, וכל מקור מידע אחר. אסור בתכלית האיסור להיעזר באנשים אחרים, להעביר אליהם מידע או לקבל מהם מידע בדרכים ישירות או עקיפות (ואצאפ, כתיבה במסמך משותף, שיחת טלפון או כל דרך אחרת). כמו כן, בבקר המבחן נשלחה למשתתפי הקורס הודעה שכותרתה "המבחן היום – קראו בעיון" בה הודגש שניתן כי "אנו חוזרים ומזכירים שהמבחן הוא עם חומר פתוח לגמרי – כולל גישה לאינטרנט. בה בעת, העברת מידע בין סטודנטים בקורס בזמן המבחן אסורה באיסור חמור. פתרו את המבחן בעצמכם בלי לסייע לאחרים ובלי להסתייע באחרים. חריגה משמעותית, במידה ותתגלה, תטופל בחומרה המירבית."
3. בנוסף, האפשרות לפתיחת טופס המבחן על מסך המחשב הותנתה במתן אישור דיגיטלי ע"י הסטודנט למסמך שכותרתו 'הצהרה על טוהר הבחינות' לאמור: "בחינה זו הינה בחינת בית בה ניתן אמון מלא בסטודנט/ית. אני מתחייב/ת לשמור על טוהר הבחינה בהתאם לכללי המוסר בכלל והוראות האוניברסיטה בפרט. אני מודעת/ת לכך שהעתקה בבחינה או עזרה בהעתקה פוגעת פגיעה חמורה בטוהר הבחינות ומהוות עבירות אתיות. אני מצהיר/ה שאענה על שאלות הבחינה בכוחות עצמי בלבד וללא שימוש בחומר עזר אסור. האמור לעיל אינו גורע מחובות הסטודנט לפי תקנוני האוניברסיטה ובפרט תקנוני המשמעת. אני מאשר/ת את האמור לעיל."
4. ההגנה קיבלה את קביעת הקבילה כי "אין חולק כי הנקבלת רשמה במהלך הבחינה הודעה בווטסאפ ומחקה אותה". אלא שמנקודה זו ואילך פרושה תהום עמוקה בין הצדדים בנוגע לכל אחד משני הסעיפים בהם הואשמה הנקבלת.
5. אשר לס' 29.4, טוען הקובל שעצם הכניסה לשרות הווטס' בזמן הבחינה מחייבת הרשעה. מנגד, טוענת הנקבלת, כי ההוראות בדבר העברת מידע באמצעות הטלפון מוגבלות לתרחיש הבחינה ואינן חלות על העברת מידע פרטי שאין עמו דבר וחצי דבר עם הבחינה. לטענתה, היא קיבלה הודעת ווטס' מאמה ומאחר ולא יכלה לענות, השיבה בהודעה, מתוך הנחה שזו תגיע ליעדה. אלא שלא כך היה: בין הקבלה למענה, מרווח זמן קצר ביותר, עלו לטענתה הודעות ווטס' אחרות (של קבוצת הקורס), וכשהשיבה, לא שמה לב שההודעה שוגרה לקבוצה במקום לאמה. משהבחינה בכך, עת צלצל הטלפון שנית, מחקה את שכתבה. מכאן, אין לנקוט נגדה בשום אמצעי כי מדובר בהעברת מידע פרטי. יצוין כי בעת דיון ההוכחות הנ"ל הוצע לנקבלת להגיש תרשים של שיחות הטלפון הנייד וכן של מסרונים הווטס' ששוגרו בעת הבחינה ואף נאמר לה כי אם יסתבר שאכן היה כדבריה, יקל הדבר בצורה משמעותית ביותר על קבלת החלטה מקלה יותר בעניינה. ואולם, תרשים השיחות בנייד שסופק ע"י HOT מגלה כי לא היתה שיחה יוצאת מאמה של הנקבלת לבתה ביום המבחן. כמו כן, הומצא מסמך משרות התמיכה של WhatsApp Messenger לפיו לא ניתן לשחזר את רשימת המסרונים. יוצא אפוא שלא ניתן לאשר או להפריך את טענתה של הנקבלת ביחס למסרים שהועברו או תוכנם, בינה לבין אמה במהלך המבחן.
6. זאת ועוד, בסיכומיו טוען הקובל כי 'אי אפשר להתעלם מכך שאם ההודעה לא היתה כלל קשורה למבחן לא הייתה לנקבלת כל סיבה למחוק מהקבוצה (בבחינת "תעודת ביטוח" לחפותה) וכי המחיקה מעידה כי "...הנקבלת הבינה כי היא עושה מעשה אסור ועל כן לא רצתה שיראו מה רשמה ומחקה". לעומתו טוען הסנגור באריכות כי מדובר בכל מקרה בהודעה פרטית אשר אינה בגדר מעשה אסור ולכן נשמט היסוד לביצוע העבירה. מעבר לכך, "בענייננו, הקובל הוא זה שצריך להוכיח שההודעה שנשלחה ע"י הנקבלת קשורה לבחינה. הנקבלת לא חייבת להוכיח את ההפך, קרי ההודעה שנשלחה מטעמה היא הודעה פרטית שלא קשורה בבחינה". על כן, כשלוננו של

הקובל בהבאת ראיות המוכיחות מעל לכל ספק סביר את אשמת הנקבלת, דינו זיכוי מלא של הנקבלת.

7. באותה מידה שהנמקתו של הקובל היא בבחינת סברה שלא ניתן לאששה, אינני מוצא תמיכה לזיכוייה של הנקבלת בדבריו של הסנגור. אכן, לו היתה הבחינה מתקיימת במתכונתה הרגילה, אין חולק שהנבחנים לא היו יכולים לעשות שימוש במכשיר הנייד, בין אם היתה מניעות פיזית (המכשיר אינו בסביבתו המיידית של הנבחן כל משך הבחינה) ובין אם מתוך ציות למסגרת הנורמטיבית של איסור מוחלט על השימוש באמצעים אלקטרוניים או אחרים להעברת מסרים. לכן, לו היה נבחן פלוני נתפס כשהוא עושה שימוש בטלפון נייד בעת מבחן כני"ל, היתה הבחינה נפסלת. יתרה מזאת, העמדתו לדין משמעתי היתה מתחייבת, גם לו היה מתגונן בטענה של שיחה פרטית. במקרה שלפנינו, ומתוך ראיה רחבה של זירת האירוע, הוזהרו הסטודנטים באופן חד משמעי, הן ביחס לאפשרות של העברת מידע והן ביחס לסנקציות הצפויות, אף אישרו מחויבותם לקוד ההתנהגות הנדרש. מדוע אפוא יבדל דינה של הנקבלת מדינו של פלוני ?

8. אשר לאישום בדבר הונאה לפי ס' 29(3), אין חולק כי **תוכן** מסרון הווטס', שכנטען ע"י הקובלת אכן נשלח, הוא בידיעתה בלבד. ואולם, בשל מאפייניו של שרות המסרונים כאמור לעיל, לרבות העדר ה-metadata (מועד משלוח וזהות המתקשרים), לא ניתן לקבוע, מעל ספק סביר, כי בוצעה הונאה. כל זאת מבלי לנקוט עמדה כלשהיא ליחס לשלל ההנמקות שהובאו ע"י בא כוחה של הנקבלת.

9. לפיכך, אני מרשיע את הנקבלת בהפרת הוראות (עבירה ע"פ ס' 29(4)) ומזכה אותה באשר להונאה (עבירה ע"פ ס' 29(3)).

ניתן היום, 20.7.22, בהיעדר הצדדים

פרופ' אמי זאבי דביר

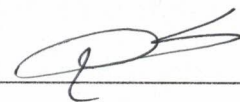
ס. הממונה על המשמעת - משפטים

החלטת סגן הממונה על המשמעת – גזר דין

1. הנקבלת הינה תלמידת שנה ג' במשפטים ובחשבונאות.
2. בתאריך ה-24.7.22 הורשעה הנקבלת בהפרת הוראות, ע"פ ס' 29(4) לתקנון המשמעת - סטודנטים.
3. במהלך הטיעונים לעונש הוצגה בפני החלטתו של ס. הממונה על המשמעת, פרופ' קריתי, מתאריך 8.11.21 בענין הפרה קודמת של ס' 29.4 לתקנון שהפרה הנקבלת (ראה ד / 2021 / 43). על פי הסדר טיעון, נגזרה על הנקבלת הרחקה על תנאי למשך שנה, שתופעל במידה ותעבור פעם נוספת עבירה לפי סעיף 29.4 או 29.3 לתקנון המשמעת במשך שנתיים מיום מתן פסק דין זה.
4. מאחר והעבירה בגינה נשפטת הנקבלת בפני בוצעה השנה, תחולת התנאי: הרחקה למשך שנה, תקפה.
5. הקובל הסתפק בהפעלה של לפחות חלק מהתנאי בעוד הנקבלת ובא כוחה מבקשים שהתנאי לא יופעל ויומר למשל בעבודות שרות.
6. בהתחשב בכלל הנסיבות, אני גוזר את דינה של הנקבלת כדלקמן:
 - א. פסילת רישומה של הנקבלת בקורס "משבר האקלים וקיימות – מבט רב תחומי" ופסילת ציונה בבחינה
 - ב. הרחקה לסמסטר א' של שנה"ל תשפ"ג והמרת חלקו השני של התנאי (סמסטר ב') של שנה"ל תשפ"ג בעבודות שרות בהיקף של 150 שעות שתבוצענה עד יום תחילת הסמסטר, 12.3.23 (כמצוין בשנתון האוניברסיטה). היה ולא תעמוד במטלה זו, תושט ההרחקה לסמסטר ב' באופן אוטומטי.
 - ג. הרחקה על תנאי לשני סמסטרים לתקופה של שנתיים מיום שובה ללימודים

גזר הדין יפורסם ללא שם הנקבלת.

ניתן היום, 4.8.22, בהיעדר הצדדים

פרופ' אמ' זאבי דביר

ס. הממונה על המשמעת - משפטים